

דמות מהפרשה

ברוקוליס מרומי

השבוע זכינו לבקור נדיר: התנאים הקדושים רבי שמעון בר יוחאי ורבי אליעזר בן רבי יוסי, הגיעו לרומי כדי לבטל גזרות שנגזרו על היהודים בארץ ישראל.

הם תפסו את הקיסר במצב רוח רע. בתו הנסיכה חלתה, רוח רעה נכנסה בה ואיש לא הצליח לרפא אותה. המלך אמר לתנאים כי אם ירפאו את בתו יוכלו לקחת מהארמון מה שירצו! מה לקחו התנאים לאחר שרפאו את הבת? כסף, זהב, יהלומים? לא ולא. הם חפשו את כתב הגזרה, קרעו אותו והלכו.

באגפי הארמון, הם ראו כמה מקלי המקדש שגנלקחו מירושלים. המנורה, ציץ הקדש, פרכת קדש הקדשים, שבגי כסא שלמה המלך, ועוד. כמה עצוב לראות את הכלים בגלות, הרחק ממקומם – בבית המקדש...
בראית הכלים היתה תועלת: התנא רבי אליעזר בן רבי יוסי הסביר כי ישנו ספק באיזו צורה כתבו על הציץ "קדש להשם", וכעת ראה על הציץ "קדש להשם" בשורה אחת! כשיבנה בית המקדש בקרוב ידעו איך להכין את הציץ...

אך חכמים חלקו על רבי אליעזר, ואמרו כי מסרת בידם שהציץ נכתב בשתי שורות, שם השם למעלה ו"קדש להשם" למטה. ואלו הציץ שברומי אינו המקורי....

קוראים בענין

הפקדון הנעלם

טרדותיו הרבות של ר' נטע, הגביר הנודע בכל ליטא, לא הניחו לו לנסע באותה שנה ליריד הגדול בליפציג. עם זה, לא רצה להחמיץ כמה עסקאות חשובות שהתכנן לעשות שם.

קרא ר' נטע לנאמן ביתו, ר' בנימין, והטיל עליו את המשימה. הפקיד בידו סכום כסף גדול והורה לו בפרוט עם מי להפגש ואילו עסקאות לעשות. ר' בנימין היה איש ממלח ועם זה ישר כסרגל. הגביר ידע כי הוא יכול לסמך עליו בעינים עצומות.

הדרך לליפציג ארכה כמה שבועות. במהלכה פגש ר' בנימין סוחרים רבים, שהיו אף הם בדרך ליריד. את נסיעתו תכנן כך שאות השבת שקדם היריד יעשה בברוד – עיר מלאה חכמים וסופרים.

בהגיעו לעיר השתכח ר' בנימין באכסניה מרוחת ומיד פנה לאחד מבתי המדרש הרבים. הוא חפש מקום בטוח לשמר בו את הכסף הרב שברשותו. לאחר ברורים החליט להפקידו בידי בעל האכסניה שלו, ר' נפתלי, יהודי נוח והגון.

בעצומה של סעודת השבת חש בעל האכסניה ברע והתמוטט. בהלה קמה במקום, ורפאים הזעקו לאכסניה, אך ידם קצרה מלהושיע – ר' נפתלי שבק חיים לכל חי. המארע העצוב השרה באחת אבל על בני-

מגלים עולם

קרני הרנטגן תורמות תרומה חשובה לחיינו, אך בל נשכח כי קרינה זו עלולה גם לגרום לנזקים מלבד התועלת שבה. אם לא שומרים על מנוח נכון, או על אמצעי הגנה, קרינה זו מסוגלת להרס תאים בגוף, ואף לגרום למחלות מסכנות. לכן, רצוי להפגוע כמה שיותר מחשיפה לקרני הרנטגן, ולהשתמש בהן רק כשמשמש זקוקים לכך, וזאת על ידי מחיצות מיוחדות שמכילות בדרך כלל עופרת החוסמת את הקרינה המזיקה.

מלבד הרפואה, משתמשים בקרני הרנטגן גם למחקר של חמרים וגבישים, בדיקת מזוודות של נוסעים (שקוף) לפני עלותם למטוס לגלוי חפצים חשודים, בדיקת רכבים ותכולת משאיות בגבולות המדינות וכדומה.

המשפחה, על דירי האכסניה ועל מכריו הרבים של המנוח.

במוצאי השבת נערכה הלוחות של ר' נפתלי. ר' בנימין, שכל השבת הדחיק את המחשבה על גורל הכסף, חש עתה מועקה גוברת והולכת. הוא נסה לנחם את עצמו בהנחה כי בני הבית ידעו מן הסתם היכן אביהם נוהג להחביא כסף, וכך יקבל במהרה את פקדונו.

ר' בנימין התעכב באכסניה עד תם השבועה, כדי שלא להטריד את האבלים בעניני כספים. לאחר מכן התיצב לפני האלמנה וספר לה את ספורו. האלמנה האמינה לדבריו ופנתה להביא את הכסף. כעבר דקה שבה ומבט עגום על פניה. "מצטערת מאוד, אך איני מוצאת זכר לכסף שעליו אתה מספר", אמרה.

ר' בנימין קבל את דבריה בהלם ובתדהמה. שעה ארוכה התהלך אנה ואנה, אובד עצות. "ר' נטע סמך עלי ועל שקול דעתי כשהפקיד בידי את הכסף הרב ושלח אותי ליריד", חשב בלבו. "מה אעשה עתה? איך אראה את פני לפני וכיצד יקבל את ספורי המוזר? חוץ מזה, מה יהיה על היריד עצמו ועל כל העסקאות החשובות כל-כך לר' נטע?"

בלב דואב התיצב ר' בנימין לפני אב בית הדין של ברוד, הגאון רבי יצחק הורביץ. נוסף על גאונותו הרבה בתורה נודע רבי יצחק גם כאיש קדוש המפרש מעניני העולם הזה. הבעל-שם טוב העיד עליו כי בארבעים הימים שבין ראש-חדש אלול ליום-הכפורים, הוא 'מרטוב' את הספר 'ראשית-חקמה'

בדמעות שהוא שופך על דפיו. רבי יצחק זמן אליו את שני הצדדים. לאחר ששמע את דבריהם בקש להטיל על משפחת המנוח שבועה מדרבנן – "שבועה שלא פקדנו אבא ושלא אמר לנו אבא" – כי אמנם אינם יודעים דבר בענין הפקדון.

האלמנה והבנים הסכימו מיד להשבע, אך דוקא ר' בנימין נחרד. "נכרים דברי-אמת", אמר ר' בנימין, "אין איש חושד בהם כי גנבו את הכסף. ירא אני לגרום להם להשבע, גם אם מדבר בשבועת-אמת. הן העולם כלו נודעזע בשמעו 'לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא'. מותר אני להם על השבועה ופוטרו אותם מכל תביעה".

לאחר שבני משפחת המנוח עזבו את המקום הביט הגאון על ר' בנימין בחמלה. "נותרה לנו עוד בררה אחת, אחרונה", אמר רבי יצחק, "לשאול את פי הנפטר עצמו". תחלה סבר ר' בנימין כי הגאון חומד לצון, אולם מיד הבין שהדברים נאמרו במלוא הרצינות.

"גש לבית-החיים, לקברו הטרי של ר' נפתלי זכרונו לברכה, והזמן אותו לכאן בשמי",

הורה הגאון לר' בנימין. בחיל וברעדה יצא ר' בנימין למלא את ההוראה. כעבר שעה קלה שב והתייצב לפני אב בית-הדין. "ספר שוב את ספורך, למען ישמע המנוח ויבין את פשר הזמנתו לכאן", הורה הגאון. ביראה וברטט ספר ר' בנימין על הכסף שהפקיד בידי ר' נפתלי, ביום ששי האחרון לחייו. כשסיים, פנה הגאון אל הנפטר – כאלו היה אדם חי שנוכח בחדר – ובקשו לומר היכן טמן את הכסף.

שתיקה כבדה השתררה בחדר. כעבר כמה רגעים נשמע קולו של רבי יצחק, הפונה שוב אל הנפטר: "ישר כוחך ואל-נא תקפיד על פי הטרחונך לכאן, שהרי בממונם של ישראל מדבר. שוב למקומך ונוח בשלום על משכבך".

כעבר רגע נוסף פנה הגאון אל ר' בנימין ואמר לו: "גש לבית המנוח ומסר לאלמנתו כי הכסף נמצא בתוך ספר הטור, חלק ארבע-חיים, הלכות שבת, סימן פלוני – הוא הספר שבו למד המנוח בעת שבאת להפקיד בידי את הכסף".

ואמנם הכסף נמצא בדיוק במקום שבו נקב הגאון. ר' בנימין ראה במרעייניו כיצד האלמנה שולפת מבין דפי הספר את צרור השטרות השמן. לאחר שקבל בחזרה את הכסף יכול היה ר' בנימין להמשיך בדרך ליריד ולמלא את השליחות שהטיל עליו ר' נטע הגביר.

כסף בא וכסף הולך, אולם הספור המפלא על כוח התורה הקדושה של הגאון רבי יצחק הורביץ, שלמים נתמנה רבן של שלוש הקהלות – אלטונה, המבורג וונדסבך – נשתמר עד עצם היום הזה.

מחכימים ונהנים

עונה לחש

אחד מבניו של רבי סלמאן מוצפי, תינוק רך בשנים, חלה. בשבת אחר-הצהריים הודיעו לו שמצבו החמיר והגיע לידי סכנת נפשות. בעת פתיחת ההיכל בתפלת מנחה עמד הצדיק ליד ארון-הקדש הפתוח והתפלל בלחש לרפואת הילד. כששב לביתו שאלה רעיתו הרבנית: "האם התפללת לרפואת הילד?"

"בקשתי בשקט, בפתיחת ההיכל", השיב לה. על פניה עלתה ארשת של חסר שביעות-דצון. אמר לה רבי סלמאן: "וכי רצית שכל המתפללים ישמעו את יצקתי? אין זה אלא ענין שביני וביני קוני, ועונה לחש הוא לכל אשר יקראוהו באמת". ואכן, באותו ערב היטב מצב הילד ויצא מקלל סכנה.

בנית משפחת גאולה

שרי: חבל שחדש אדר השלישי כבר עוד מעט מסתיים!

צביקה: מה הבעיה? את יכולה פשוט להחליט להמשיך לשלוח גם אחרי חדש אדר!

שרי: צודק, אולי לבן בתוב: כ"ב בשליחה תצאו... נצא מחדש אדר פתוח שליחה...

אפי: בשאנחנו בשליחה להיות שליחים, השם עוזר שיהיו לנו סבות טובות לשליחה.

אבא: ואם באמת נהיה בשליחה, נזכה בעוד רוח גדול ועקרי - לשליחה בוח להוציא אותנו מן הגלות! גם על זה רופזות הפלים כ"ב בשליחה - תצאו. דוקא פתוח שליחה - יוצאים מהגלות, לגאולה.

שרי: אם ככה, אז טוב שנהחדש הבא בשליחה לנו, הוא חדש ניסן, חדש הגאולה!